

Charles Baudelaire: Rože zla, 1857

- negativno vrednoti naravo in žensko, ki je bližja naravi kot moški
- Čl je obsojen na samotno Ž v svetu, kjer se počuti kot tujec; ko se človek tega zave, se zavestno odloči za samoto; Čl občuti praznino, dolgočasje
- odpor do db institucij
- udeležil se je Reve 1848
- najpopolnejši tip moške lepote je Satan (Milton), tudi dandy (B): dvigne se nad naravo, goji prefinjen življenjski stil, nadzira samega sebe
- ženska je naravna, torej odvrtna; od živalskosti se lahko loči le z ličenjem, s čimer pa ustvari novo, nepravilno lepoto
- meščanskemu razredu očita pomanjkanje čuta za lepoto in Um
- prepričan, da je Čl po naravi slab, zato v napredek ni verjel (mehanizacija Čla), pesimističen pogled v prihodnost
- metafora rože zla pomeni, da je pz onstran dobrega in zla
- 6 delov: **Spleen in Ideal**: nihanje med nasprotji, Čl je ujet v materialni svet, želi si očiščenja (*Sorodnosti*)
- *Vzor*: oboževanje lepote, ki jo uteleša lady Macbeth □ opavanje ženske in lj
- *Harmonija večera, Lasje*: spomin na doživeto lj sproži domišljjski premik v idealizirano preteklost
- svet se proti koncu tega 1. dela spreminja v ječo, čas postaja znanilec smrti (*Ura, Mrhovina*)
- **Pariške slike**
- Čl beži pred samim seboj, v podobi velemesta najde odsev utrujene duševnosti, identificira se z izmučenimi starkami; bolečino ublažita le spomin na otroštvo in umik v sanjsko pokrajino (*Slepci, Pariški sen*)
- **Vino**
- beg v umetno opojnost, pojavi se vizija strahot; lj je eros tanatos (*Amor in lobanja*); pesnik se upre Bogu, stvarniku zla (**Upor**)
- **Rože zla**
- ravnodušnega boga nadomesti Satan, ki pozna vse zemeljske skrivnosti; Čl teži k enotnosti, vendar se ne reši razdvojenosti
- **Upor**
- volja za soočenje s smrtjo; svet ni boljši, vendar pesnika ne prizadene več tako zelo
- **Smrt**
- zaljubljenecem se pokaže kot podoba zemeljske lj, revežem kot svetli cilj
- *Potovanje*: Čl se poslavlja od Ž brez obžalovanja, z ironijo kliče smrt, smrt je obljava novega

- sinestezijske, antiteze: rahločutna pošast, vlačugarske device
- uvede grde besede in podobe: *Mrhovina*
- precej svobode v verzu
- 75 sonetov: variirani rime, 32 različnih shem
- pesmi v prozi – kot zvrst se uveljavi šele z B
- bolj sarkastične, groteskne

- *Pesem o albatrosu*: pesnika primerja z albatrosom: simbol Sv, potem ga ujamejo, je nemočen; tudi poet svobodno izraža svoje misli, vendar ga db ne sprejema, ga želi onemogočiti, postavlja ga v okvirje; ptica orisana realistično, nato postane prispodoba, ptico primerja s pesnikom; pesnik je tujec v svetu
- *Sorodnosti*: gozd simbolov, združuje barvo z vonji in glasovi; tema o harmoniji vseh čutov – vonjev, barv, zvokov, veliko sinestezij; začetek simbolizma
- *Harmonija večera*: kadilo, omama, otožnost, rože dišijo, sonce je utonilo v mlakah krvi; pesem je kar nabrekla od vseh vonjav, otožnosti in temnih barv zahajajočega sonca; opeva duhovno lj, razkošno čutno razpoloženje ustvarja s čutili – dekadencijska lirika; spomin na duhovno lj je v njem tisto najlepše, kaže se nasprotje med praznino Ž in nečim, kar je nad tem Ž
- *Tujec*: pesem v prozi; kaj ljubi tujec – družino, prijatelje, domovino, lepoto, zlato? Nič od tega; družine in prijateljev nima, domovine ne pozna, sovraži zlato. ljubi oblake – svoboda., prostost, sanje, lahkotnost; oblaki lahko gredo kamor koli;
- pesem v prozi začela nastajati pri nem. (pred)romantikih
- Tujec je lirski p v prozi; tema je tujstvo, osamljenost Čla; oblak je simbol nedosegljivega ideala